

ורדים כצמחי תועלת

יובל קוצר

בחזרה לוורדים

הורד

קטלוג

דוד בלעד

את הישן מפני החדש - אל תוציא...

א. מינים „בוטאניים“
אלה הם ורדים הגדלים בר בחלקם עם כוון הארץ מקו המשווה ועד לאזורים הצפוניים ואז אלא טיפוסים יותר פרימיטיביים של הורדים המודרניים שלנו כיום.

גידולם כשיח או מספס למחצה, הם חוקים וחסונים, אינם מפונקים ויותר בנקל על זיבל, ידרשו מעט - או בכלל לא - גיזום, פריחה שופעת ועדינה, שובה את העין מסוף מאי-יוני. בחלקם מעטרים עצמם בפרי דקורטיבי המסכה את השיחים בחדשי הסתיו והחורף ביופי צבעוני גדול. יפים לנטיעה כגדרות גבהות, לחסיפת מעברים בגן הגדול, כרקע לצמחיה נמוכה פגיעות פריבלט טיות, ואף כבודדים כשיח-גנני. בדיוק באותה צורה שמקובל לשלב פראקנסה, ספיראה, רפולטיס וכו', בתכנון הגן.

פופולריות הורד לא נחלשה במשך דורות ועדיין תופס הורד מקום נכבד בגננות של היום. נראה, שר אחת מהסיבות הקובעות, היא ללא ספק העובדה, שאין למצוא פרח אחר שהצלילח להתאים עצמו כה יפה לשינויים שחלו בנישתו של האדם לאומנות הגן. עתה, שהויכוח על תכנון הגן בארץ בעיצומה, ונשמעת ביקורת על דרכם של מתכנני הגן אצלנו, שלא השכילו להתאים עבודותיהם למציאות הישראלית, תוך התאמת הצמחיה המתאימה לאזורי הארץ, תנאי קרקע ומים המיוחדים להם; ובעיקר כח העבודה המוגבל ותקציב מצומצם העומד לרשות הגננות שלנו, - יתכן וזהו הזמן לחזור ולהזכיר שבארץ קיים מלאי עצום של חומר גנני מובחר ובלתי מנוצל.

לרשותנו מבוחר ורדים מכל גודל, אופי גידול, צבע וכו', שניתן להתאמה לכל מטרה, ואף בתנאי גידול שמעטים הצמחים שיעמדו בהם.

אמנם, מספר המינים והזנים הרב העומד לרשותנו מקשה במידה מסויימת על התאמת הצמח המתאים למטרה המיגדרת, דבר שהביא לריבוי מספר מצומצם של זנים סטנדרטיים וכתוצאה מכך שימוש בצורה בלתי נכונה ולמסקנות שהורד הינו צמח מספוג הדרוש טיפול ותנאי גידול מיוחדים. מאידך גיסא, נשכחו מספר לא מבוטל של זנים אשר לא זכו לפרסומת ואינם מוכרים למרות שבהחלט זכאים לכך, אתה הקורא שורות אלה, תיווכח שחובבות ורדים אינה קשורה בעבודה קשה ומייגעת. אלא בהנאה שבהכרת ערך הצמח שבגנן, אשר בהתגלית מפתיעה של תכונות חבויות שבו מביא לאותה הרגשת סיפוק מושלמת המוציאה אותנו מהשיגרה והשעמום של ביקור בגן המוכר לנו.

רוזה אנדרסוניי
Rosa andersonii
שיח בעל גידול מעגני המגיע לגובה 2 מטר. פרחים פשוטים בצבע ורוד כהה בגוון-כחמים. הפרי בצבע אדום.

רוזה בנקסיה לבנה
Rosa banksiae albo plena
המוצא ממערב סין. זהו מספס לבן מקסים ה פורח בתפרחות כאשכולות גדולים המורכבים מפריחים זעירים אך מושלמים. ריחו משכר ומחאס לכיסוי קירות דרום-מערביים. וכן לכל מקום סודות בו מסך רחב של צבע אחת לשנה. והידות בגוים אחרת תסירו ענפי פריחה.

רוזה בנקסיה צהובה
R. banksiae lutea
הטיפוס הצהוב מצוי ומקובל יותר בנגים. בעיקר בירושלים, הוא חסר ריח אך לעומת זאת גם חסר שיכים, אך יפה לאותן מסרות כון הלבן. פרח אחת לשנה. אם יש לך מקום עבור שני ענקים אלה המגיעים לגובה של עד 16 מטר לא תצטער.

רוזה דויד
Rosa davidii
מוצאו מסין. פריחה פשוטה בצבע ורוד סלאחריה מופיעים פירות מאורכים בצבע אדום. השיח נבחר עד 2.5 מ', וקוף הנוטה להתכופף כמניפה. רושם של בריאות וחסינות תוך שמירת צורה סימטרית ואחידה.

חובבי-ורדים יקרים!

ברוכים אתם בבואכם לתערוכת הורד 1963. המתקיימת בפארק הלאומי בעיר הגנים, רמת-גן. הורד, האציל והנאה בפרחי הגן והקטיפה, אומץ ע"י עירנו, תקוותנו שצעד זה לא יהיה מילולי בלבד אלא יגיביר את גידולו ויקפה את עירנו ובתינו.

אני תקוה שנוסף להנאה החזותית שתרוו ממראה עיניכם בתערוכה, אף תלמדו להכיר את הורד על קבוצותיו וזניו השונים.

בתערוכת הורד הבאה אשמח לראותכם פעילים בהצגת ורדים מגידולכם אתם, בהיות כן אדם שהעמל שהושקע לא היה לשוא.

הקטלוג שבידיכם מהווה למעשה יסוד להכרת הורד והטיפול בו, אנא השתמשו בידע הרב אשר בו. - כך תראו וכך תעשו!

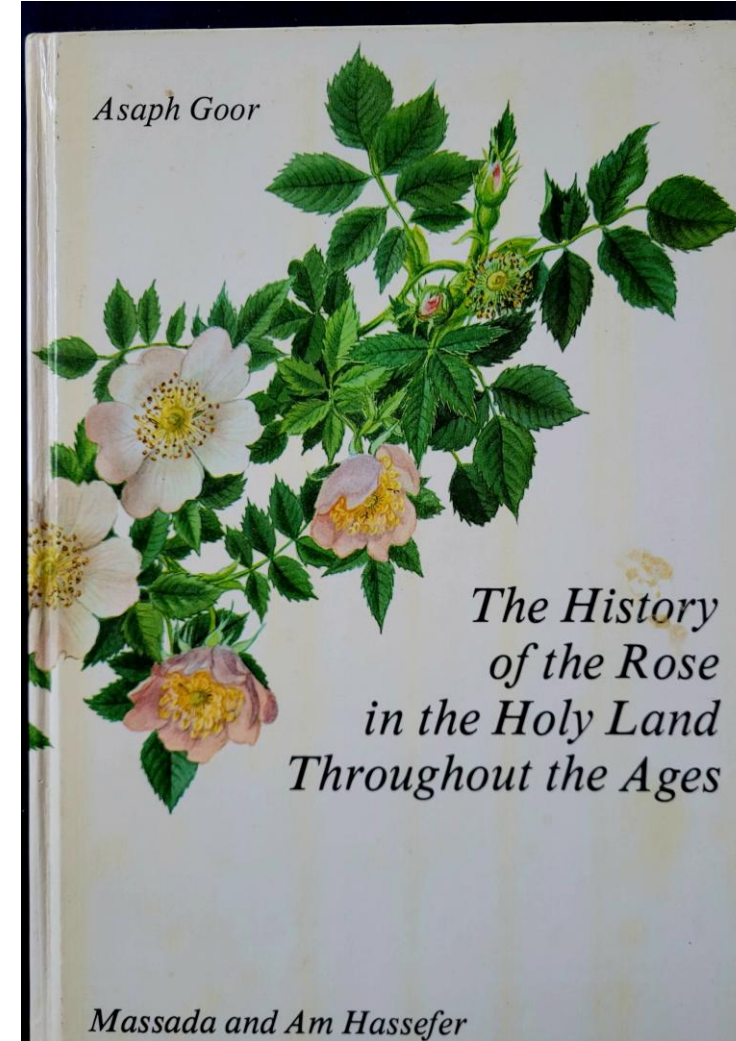
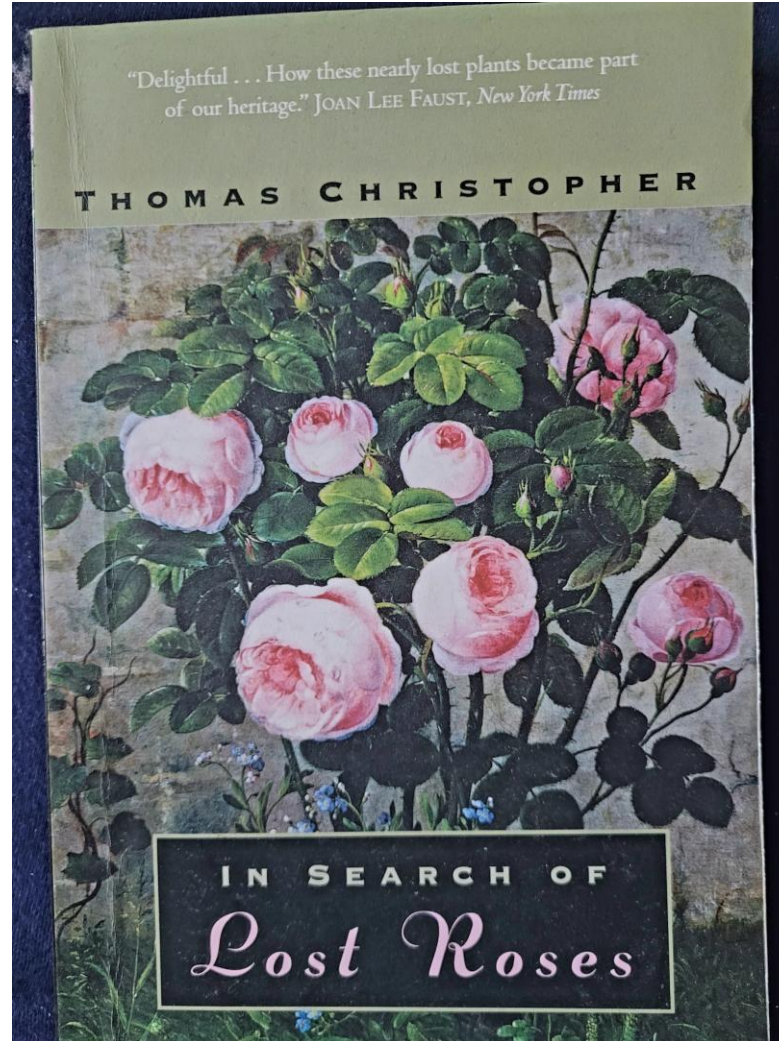
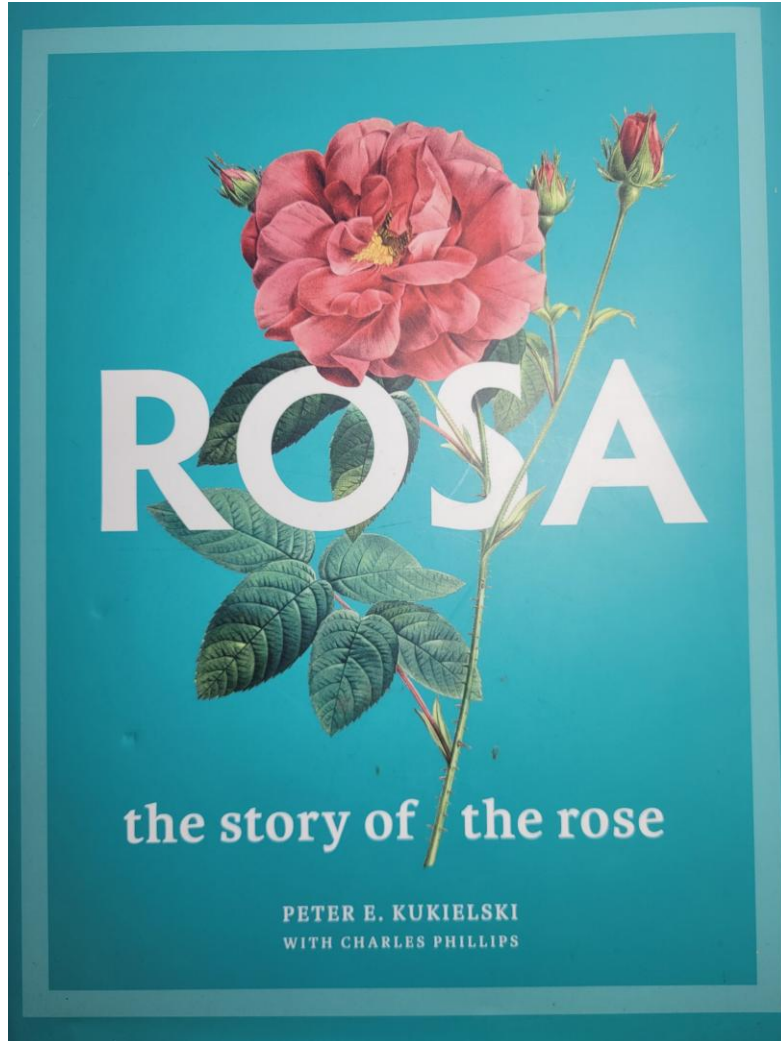
ברצוני להודות למר דוד גלעד, המדריך הראשי לגידול ורדים במשרד החקלאות אשר הכין את הקטלוג והתווה את דרכנו בבניית התערוכה. נעשה נא יחד למען יפי עירנו והפרחת ארצנו.

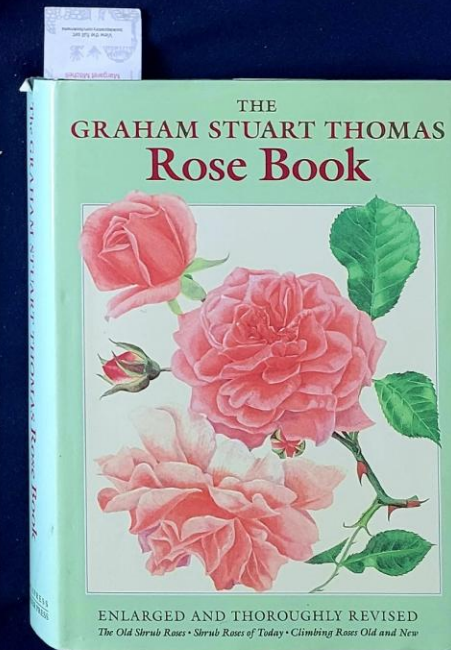
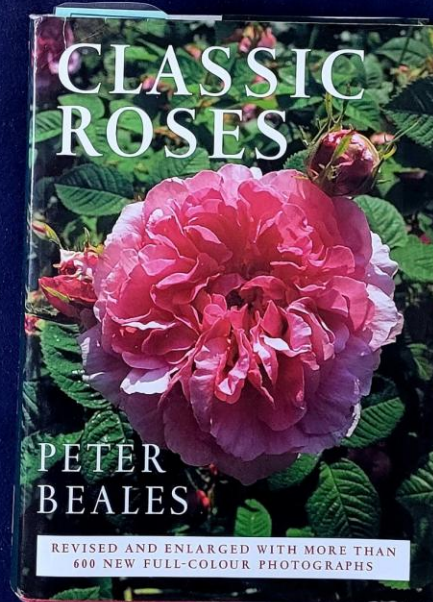
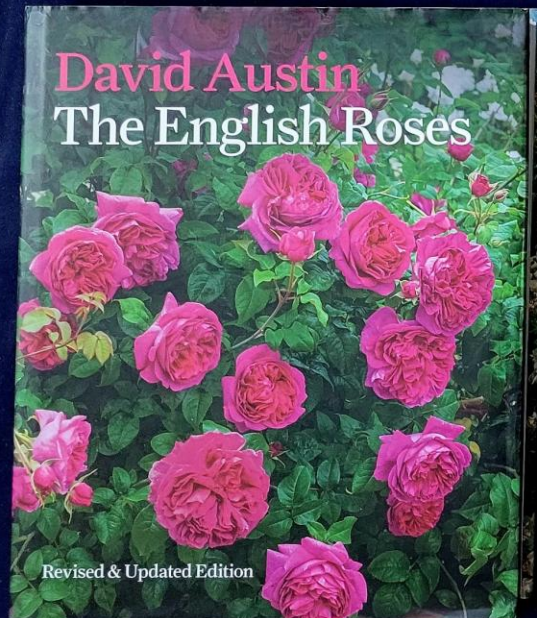
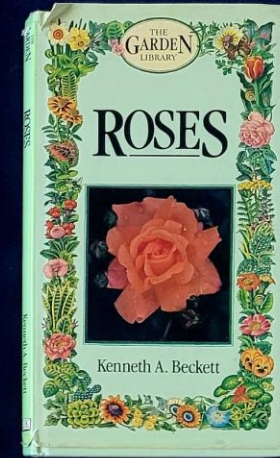
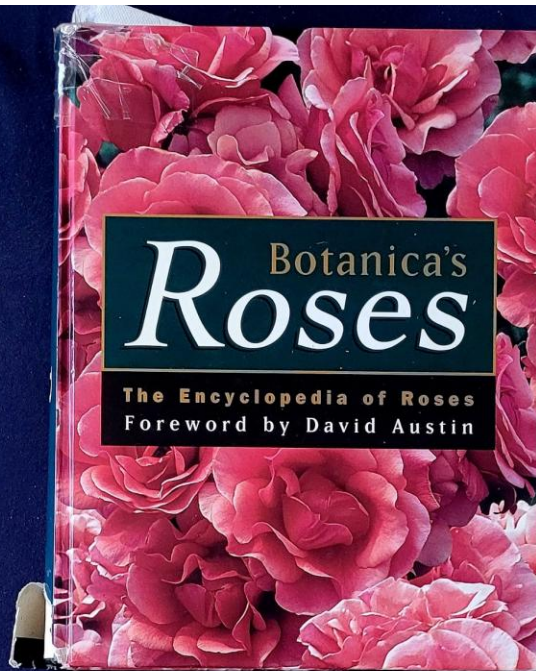
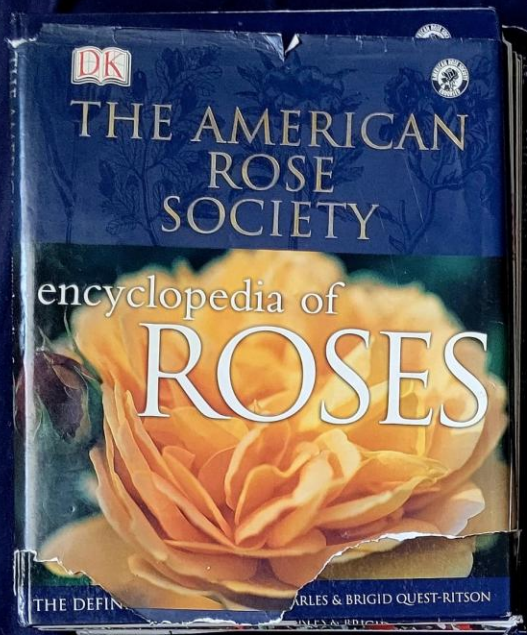
שלכם,

א. קריניצ'י
ראש העיר.

ספרים מהאוסף

ורדים כצמחי מרפא

פנלופי אודי צמחי מרפא

המדריך השלם לצמחי מרפא
עם תרומות למחלות שכוחות

עם עובד

פרח טרי
(R. RUGOSA)

הפרחים
R. RUGOSA

הסינים משתמשים בפרחים (ובני גואי הוא) כבמריץ צי" (אנריזה) וכאחז לרם לחקלה על אנריזה כבר כמצב סמנציה. משתמשים בהם גם להמרת הפריות עיכול, או בצירוף לנביהאיי לטיפול ברטם וסתי כבה. הקציר בונן הפריחה.

מיי
גואי
הואה

השמן התמציתי
R. DAMASCENA

מיומנו של ורד דמשק לא נמשכת אלא שבועיים בלבד. אוספים את עלי הברחת ומקצרים בקיטור להפקת שמן הורדים הבולגרי האמיתי, שהוא מרכיב ב-96% מכלל הבשמים המיוצרים לנשים. בשמים פרואי. הוא אתר עציבים חשוב, שנוטלים במצבי רבאון וורדה, וזכורים שהוא מטייע לתי שהאבה נסתלקה מווייה. אפשר להוסיף את השמן לתרופות המיועדות לטיפול בעור ובבציות עיכול.

עלי הכותרת
R. GALLICA

על לשנות ה-30 של המאה שלנו חזו עלי הורד האדום השונים בפרמקופאה הבריטית, והרבו להשתמש בהם כבעצור קל וכחומר נותן טעם בתרופות אחרות. הקציר בקיץ.

עלי כותרת טריים
(R. GALLICA)

השימושים

זהירות

- ככלל מחירו תגובה של שטן הורדים, מרכיב למהול אותו בשמנים נוחים. לצרכים פוראים יש להקפיד על השימוש בשטן אמיתי ומשובח.
- שטן הורדים אינו רעיל ומותר בשימוש נפוץ, אך מי שאינם מורגלים ברפואת צמחים, רצוי שיפנו ליעוץ מקצועי תחילה.
- יש להשתמש רק בזני הורדים השישונים כאן, ולא בזני הכלאים הנדלים ביניהם.

עלי הכותרת
R. GALLICA

מרחח נוטלים עד 3 מ"ל שלוש פעמים ביום נגד שלשול או עיכול עצלני. מצרפים לאלמיליה, נופית או יליקוט הרועים לטיפול בווסת לא סדירה או דם כבד.

גרבור משתמשים בחליטה לנגור להקלה על כאב גרון. אפשר לצרף לפרווה.

הפרחים
R. RUGOSA

מרחח נוטלים יחד עם אלמיליה לטיפול ברטם וסתי כבד. מצרפים לבאי שאו יאו ולשיאנג פו נגד הפרעות תפקוד של הצי"י הכבד.

ורד
ROSA SPP.

התכונות: מתוק, בצמח, בדרך-כלל סתמי או מצנן מעט. המרכיבים: שמן גרוף, ויטמין C, ויטמין B, ויטמין B, ויטמין A. מנינים: שמן הורדים מכיל בערך 300 מרכיבים כימיים, שרק כ-100 מהם זהו זה כה. הפעילות: נגד-דלקות, נגד-דכאון, נגד-רעילות, בצמח, מדריק, ממריץ עיכול, ממריץ יציב מין ברה, מסדר, מכייה, נגד-חיריק, נגד-חיריק, אנטי-סטרי, אתן לכליות, אתן לדם, מסדר את מחזור הוסת, נגד-דלקות.

אמרה ידועה היא כי הורדים "טובים לעור ולנשמה", ואכן יש להם היסטוריה ארוכה של שימוש רפואי. בתקופה הרומית המליצו על ורד הבר, *R. CANINA*, לטיפול בנשיכות כלבים שוטים. מעמדו של הורד צמח מרפא רשמי נשמר עד לשנות ה-30 של המאה העשרים, שאז עוד נהגו לרשום משרה של "ורד הרוקחים", *R. GALICA*. נגד כאבי גרון. עד היום זוכה הורד לכבוד ויקר: מחיר שמן הורדים גבוה מאוד, והוא אחד מן השמנים החשובים בארומתרפיה. ברפואה האורוודית נחשבים הורדים לצמח מצנן ולאתן לנפש.

... ורדים מובושים שאתה מקרב לאפך להריח, משמחים מוח ולב ומשובבים נפש. ספר העשבים של אסקאהם, 1550

השימוש לפי חלקי הצמח

הפרי (רוזהיס)
R. CANINA

הפרי נחשב למקור טוב לוויטמין C, ועדיין משתמשים בו באופן מסחרי להנחת תה, טרופים ומשקי פירות. בעבר שימשו העלים כתחליף לתה. הקציר בסתיו.

פרי יבש

הפרי (רוהיפס)
R. LAEVIGATA

בסין מכנים את פרי של הון הון ג'ין ינג דוי, ובדרך-כלל הוא מבושם כאתן צי" אנריזה של הכליות ונרשם במקרים של הפרעת תפקוד ברכי השתן, כמו שאר תרופות הורדים אף הוא מצמח, ונוטלים אותו נגד שלשול מריני. הקציר בסתיו.

ג'ין ינג דוי

השמן התמציתי
R. CENTIFLORA

השמן התמציתי מן ההנטיפורה מפקים את שמן הורדים הצרפתי, השונה מאוד בהרכבו הכימי מן השמן הבולגרי. שמן זה נחשב למעורר תאווה.

פרח טרי
(R. CENTIFLORA)

השימושים

השמן התמציתי
R. CENTIFLORA / R. DAMASCENA

רק מוסיפים טיפות שטן אחדות לקרמים המיועדים לטיפול בעור יבש או אדמוני.

מסחך מוחלים 1 מ"ל משרה אלמיליה ב-10 מ"ל מי ורדים לשיכוך גרוף בנתיק. מן התערובת תה"ל אפשר להכין גם קרם: מוסיפים אותה לבסיס הקרם. ממי ורדים המעורבים במולמיל מוסיק ובכמות זהה מוסיפים מסחך מצנן ומלחל לעור המועד לפצעונים ואקנה.

הפרי
R. LAEVIGATA

מרחח נוטלים עם דאנג שן, באו דו וסאן יאו נגד שלשולים כרוניים וחולשת הקיבה.

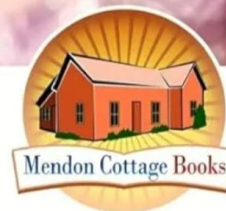
ורדים למאכל וטיפוח

Natural Remedy Series

Dueep J Singh

JD-Biz Publishing

שם	שם בוטני/לועזי	חלק בשימוש	שמן אתרי/אבסולוט מי ורדים	שמן רוז היפ	תבלין ומאכל מרפא ובושם	הערות
ורד x דמשקאי 'קזנליק'	<i>Rosa x damascena</i> 'Kazanlik'	ניצני פריחה (מיובשים) פרחים	כן	-	בושמאות וארומתרפיה/קוסמטיקה תיבול מזון והכנת ריבות וליקר רפואה מזרחית ומערבית	פריחה אביבית הדמשקאי 'סתווי' עם פריחה חוזרת
*ורד גליקה	<i>Rosa gallica</i>	פרחים	כן	-	בושמאות וארומתרפיה	פריחה אביבית זקוק לקור חורפי לפריחה
ורד הרוקחים	gallica 'Officinalis'	פרחים	-	-	רפואה מערבית	פריחה אביבית זקוק לקור חורפי לפריחה
*ורד סנטיפוליה	<i>Rosa x centifolia</i>	פרחים	כן	-	בושמאות וארומתרפיה	פריחה אביבית טיפוס עם פרח מלא מאד/ טיפוס עם פרח דומה לדמשקאי
*ורד 'אלבה מקסימה'	alba 'Alba Maxima'	פרחים	כן	-	בושמאות וארומתרפיה	פריחה אביבית
ורד הכלב	<i>Rosa canina</i>	פרחים פירות Rose Hips זרעים, עלים	-	כן	ויטמין C ונוגדי חימצון בפירות תרכיז, ריבה וליקר מהפירות שמן צמחי בזרעים. חליטה מהעלים	פריחה אביבית ורד בר בישראל
ורד רוביגינזה ורד החלוד	<i>Rosa rubiginosa</i>	זרעים עלים	-	כן	שמן צמחי בזרעים חליטה מהעלים	פריחה אביבית לעלים ניחוח תפוח ירוק
ורד רוגוזה ורד המקומט	<i>Rosa rugosa</i>	פרחים	-	-	רפואה סינית חומץ מושרה (בחומץ תפוחים)	פריחה אביבית
*ורד לאויגאטה ורד החלק	<i>Rosa laevigata</i>	פירות Rose Hips	-	-	רפואה סינית	פריחה אביבית
'רחמת' ע"ש רחמים נזריאן	'Rose de Rescht'	פרחים	מי ורדים	-	בדומה לשימוש במי ורדים דמשקאים	פריחה חוזרת הובא לישראל מאיראן
ורדי מכלואי תה, פורטלנד, בורבון ורדים אנגליים	,Hybrid Tea Roses Portland, Bourbon, English roses	פרחים	מי ורדים	-	הכנת ריבות וסירופים	פריחה חוזרת זנים ריחניים שונים

ורד x דמשקאי *Rosa x damascena* (בתמונות הזן 'קזנליק')

בעבר נחשב למין בוטני והיום ידוע שמדובר במכלוא (טבעי או מטיפוח)

שמוצאו בהרי הקווקז או בצפון איראן

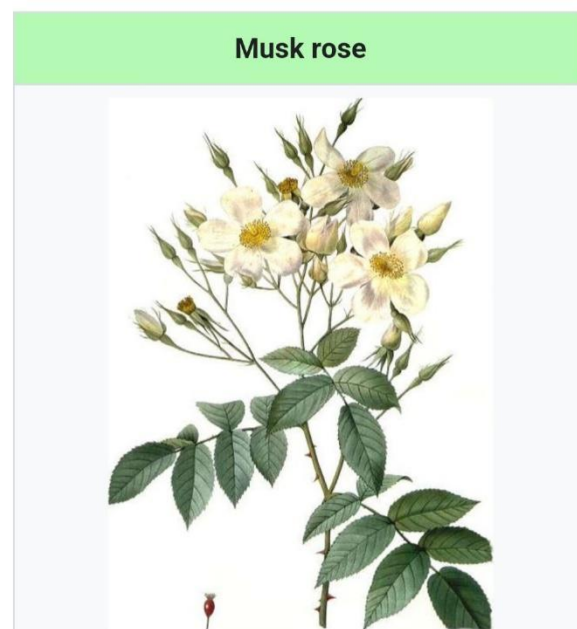

It is named after [Olga Fédchenko](#), a Russian botanist. It is [deciduous](#), forming a bushy and suckering shrub up to 2.5 metres high and as much across. The branches are covered in many [prickles](#), many of which are fine and straight, but some are thicker and slightly hooked. The [pinnate](#) leaves are pale greyish green in colour and have usually between 7 and 9 leaflets. The flowers are white, up to 5 cm across, and are borne singly or in small clusters at the tips of the branches throughout the summer months.^[3] The flowers' scent has been described as being "like 'Hovis' [brown] bread with a little blackberry jam".^[4] The flowers are followed by small, pear-shaped, bristly orange-red fruits.^[5]

Recent [DNA](#) research has discovered that *R. fedtschenkoana* is one of the parents of the [damask](#) group of garden roses (the other species involved being *R. moschata* and *R. gallica*).^[6] This accounts for the [remontant](#) (repeat-flowering) nature of some damasks (the *autumn damasks*), as *R. fedtschenkoana* is one of the few remontant wild roses.

Rosa moschata, the **musk rose**,^[2] is a species of [rose](#) which has been long in cultivation. Its wild origins are in southern Iran to Afghanistan.^[1]

ורד x דמשקאי ושלושת מיני הבר מהם נוצר (ורד גליקה x ורד מוסקטה) x ורד פדצ'נקואנה

Rosa gallica, the **Gallic rose**, **French rose**, or **rose of Provins**, is a [species](#) of [flowering plant](#) in the [rose family](#), [native](#) to southern and central Europe eastwards to Turkey and the Caucasus. *Rosa gallica* was one of the first species of [rose](#) to be cultivated in central Europe.^[2] It is a parent of several important [cultivars](#).

Tetraploid

seed: *Rosa moschata* Herrm. × *Rosa gallica* L.

pollen: *Rosa fedtschenkoana* Regel

דמשקאי סתווי 'Autumn Damask/Quatre Saisons

'Rosa X damascena 'Quatre Saisons" rose Description

My HMF: RATE THIS ROSE + ADD TO FAVORITES LIST + ADD TO WISH LIST + ADD TO WATCH LIST MY JOURNAL

Commercially available

- Autumn Damask
- Bifera rosea
- Bifère à fleurs roses
- Calendrier
- Four Seasons Rose
- "Josephine's Rose"
- Monatsrose (syn. Quatre Saisons)
- Monthly Rose (damask)
- Perpétuelle à fleurs roses
- Perpétuelle semi-double (syn. Quatre Saisons)
- Quatre Saisons Continue
- Quatre Saisons ordinaire rose
- Quatre Saisons Rose
- Quatre Saisons Tous-les-Mois
- *Rosa bifera* (Poir.) Persoon
- *Rosa damascena bifera*
- *Rosa damascena portlandica*
- *Rosa damascena semperflorens*
- *Rosa italica* Ferrari
- *Rosa menstrualis*
- *Rosa racemosa* Andr. synonym
- *Rosa X damascena 'Bifera'*
- Rose de Castile
- Rose des Quatre Saisons Ordinaire
- Rose perpétuelle (portland)
- Rosier de Tous les Mois
- Rosier des Quatre Saisons
- Royal Four Seasons
- "The Mission Rose"
- Tous-Mois
- Tous Mois commun
- Year-Round Rose

Photo courtesy of Murphy's

ה'דמשקאי הסתווי' פורח גם על הצימוח הצעיר של העונה (בשונה מהדמשקאי 'קזנליק' שפורח רק על הצימוח מהעונה הקודמת ואותו אסור לגזום בחורף אחרת לא יפרח באביב!) הפריחה העיקרית היא באביב עם פריחות חוזרות בשאר העונות

השמות הנרדפים הרבים שלו מעידים על חשיבותו של ורד זה בעולם הוורדים נמצא שהוא זהה גנטית (תוצר אותו מכלוא תלת מיני) לורד הדמשקאי הפורח באביב או בקיץ בלבד

תכונת הפריחה החוזרת (הנדירה בין ורדי הבר) מקורה כנראה בורד פדצ'נקואנה

בזכות הפריחה החוזרת והניחוח המשכר שימש כהורה ביצירת ורדים היסטוריים כמו קבוצות הפורטלנד והבורבון מהם נוצרו בהמשך הורדים המודרניים

קטיף ורדים (דמשקאים ופורטלנדים) להכנות שונות

ליקר פרחי ורדים

זיקוק למי ורדים

משמשים כתכשיר לטיפוח העור ולשימושים קולינריים

ייבוש ניצנים של ורד דמשקאי

לחליטות מרפא
תערובות תבלינים ('ראס אל חנות')
שמן תשרית/משחת תשרית
'פוט פורי'

שמן אתרי ורדים Rose Otto - מופק בזיקוק קיים גם Rose Absolute - שמן המופק ע"י ממס

Rosa x centifolia (בשני המופעים)

Rosa 'Alba Maxima'

גולקאנד (בפרסית: גול-ורד, קאנד-סוכר/ממתק)

ממתק איורוודי ללא בישול (רק בחום השמש) מעלי כותרת של הורד הדמשקאי עם סוכר נבט (ולעיתים בתוספת דבש) מתבלים את ההכנה גם בזרעי הל ושומר טחונים

Gulkand, the sweet rose preserve

Istock/ subodhsathe

win!

Gulkand

Article Talk

📄

Gulkand (also written **gulqand** or **gulkhand**) is a sweet **preserve** of **rose petals** originating in the **Indian subcontinent**.^[1] The term is derived from Persian; *gul* (rose) and *qand* (sugar/sweet).^{[2][3]}

Gulkand

A plate of gulkand

Alternative names	Rose petal jam
Region or state	Indian subcontinent
Serving temperature	Room temperature
Main ingredients	Rose petals, sugar

Keynote Gulkand (Damask Rose, Misri, Cardamom & Praval) –300 gm

גולקאנד - הכנה

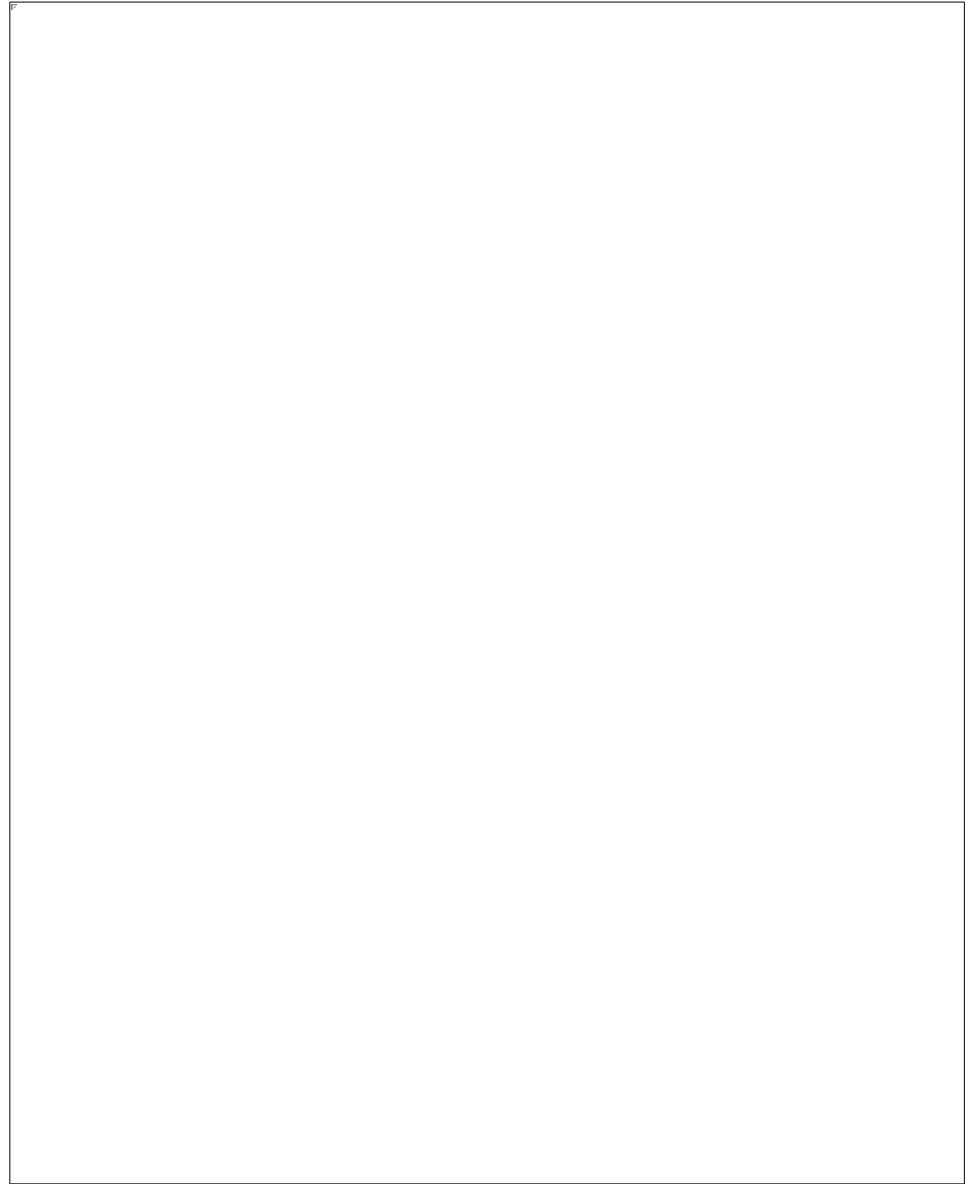
גולקאנד

והתכונות המיוחדות לו ברפואה האירוודית/ההודית

- מסייע ומקל בעיכול (גם כלקסטיב עדין לטיפול בעצירות)
- אפקט מצנן על חום הגוף בקיץ חם
- עשיר בנוגדי חימצון- לנטרול רדיקלים חופשיים וחיזוק המערכת החיסונית
- יוצר בגוף תגובה בסיסית ומקל על חומציות יתר בקיבה ועל רפלוקס
- מפחית מתח ועצבנות ומשפר הרגשה (גם בזכות ניחוח הוורד הדמשקאי)
- מטהר את הדם ומשפר את בריאות העור (גם בשימוש חיצוני על העור)
- מקל על כאבי מחזור
- משפר את בריאות העיניים והראייה
- בעל תכונות אנטי דלקתיות- מקל על מצבי דלקת והכאבים הנובעים מהם

Rosa canina ורד הכלב

ורד הכלב
 ציפת הפירות
 -(Rosehips)
 מקור לויטמין C
 ולנוגדי חימצון
 הזרעים- מקור
 לשמן צמחי

ליקר פירות ורדים

תרכיז פקעי ורד בר *Rosa canina*
 מכיל: פקעי ורדים, סוכר, מיץ לימון
 תאריך ייצור: 05/01/18

תרכיז פקעי ורד בר *Rosa canina*
 מכיל: פקעי ורדים, סוכר, מיץ לימון
 תאריך ייצור: 05/01/18

ורד צידוני
Rosa phoenicia

מהזרעים בפירות- מפיקים שמן
צמחי יקר ערך בקוסמטיקה

*Rosa
rubiginosa*
ורד החלוד

לעלים- ניחוח
תפוח ירוק

ROSE HIP OIL

3/5

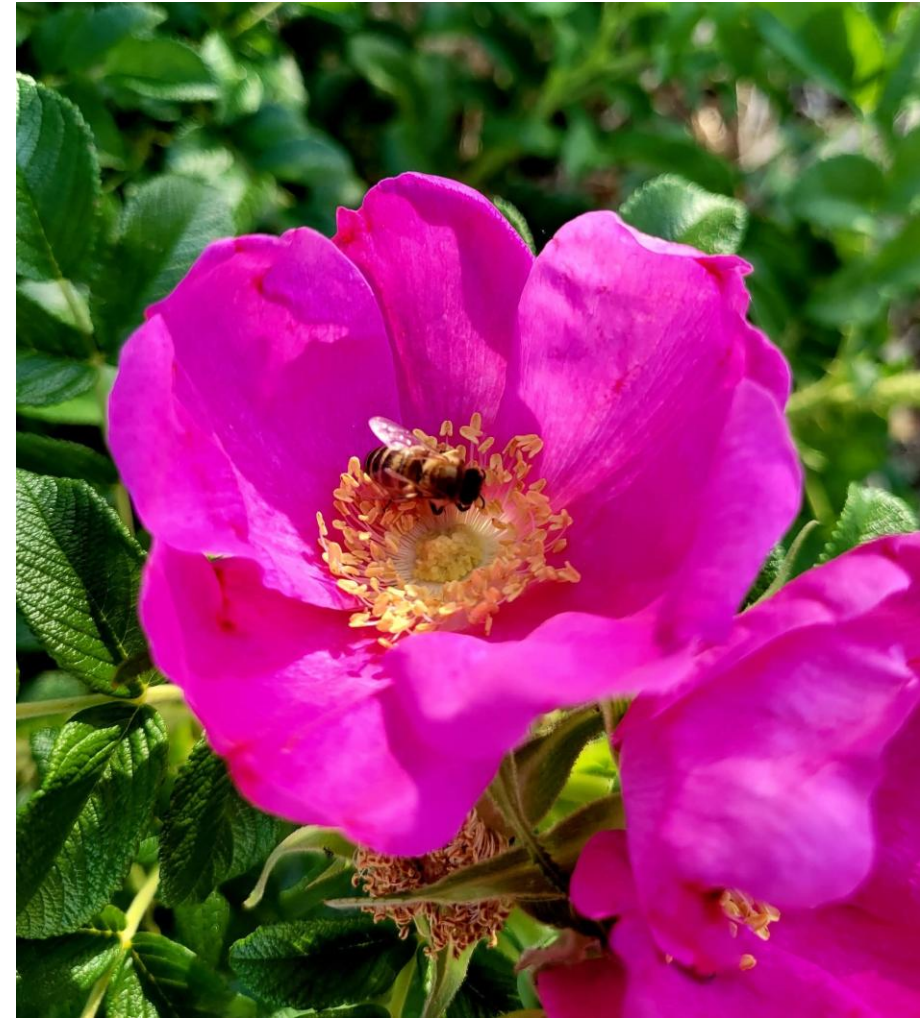

Rosa gallica 'Officinalis' ורד הרוקחים

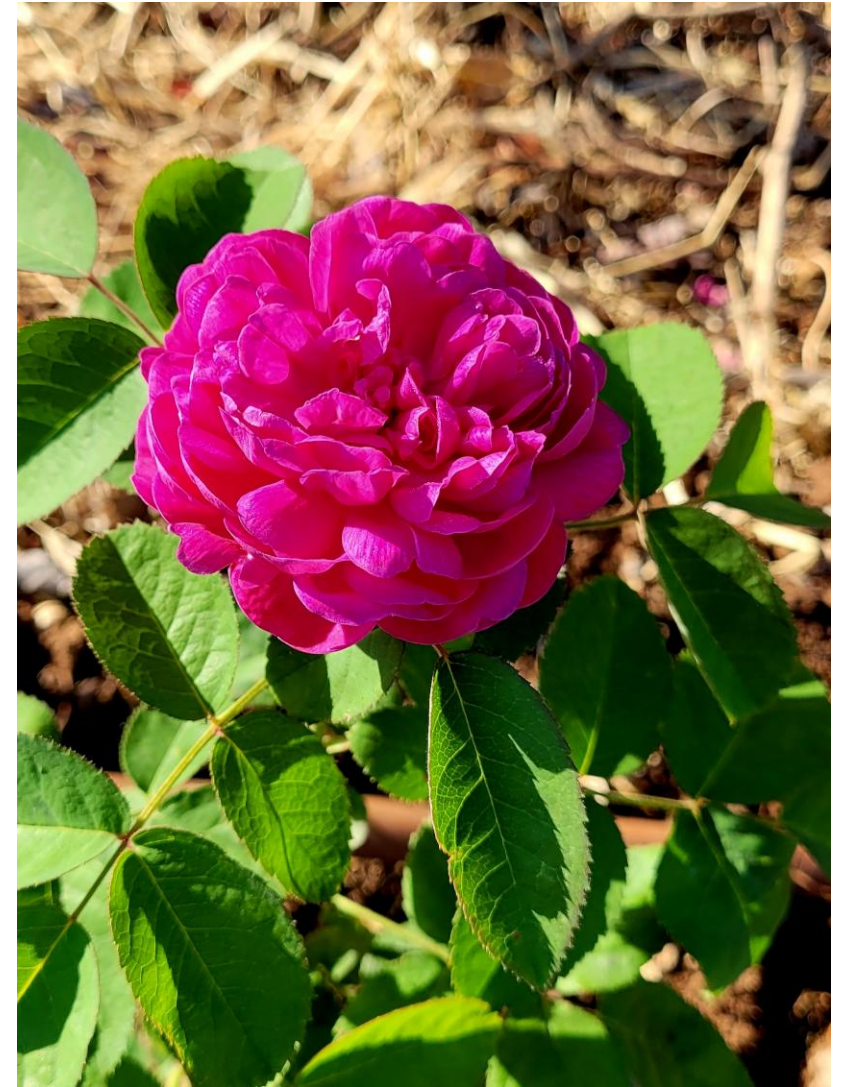
ורד רוגוזה
Rosa rugosa

'קונט דה שמבור'
'Comte de Chambord'
פורטלנד 1852

'רהמת'
'Rose de Rescht'
פורטלנד 1880 (התגלה מחדש 1945)

'מאדאם איזאק פֿרר'

'Madame Isaac Pereire'

בורבון 1876

'אטואל דה הולנד'

'Etoile de Holland'

מכלוא תה 1919

'פאפא מייאן'

'Papa Meilland'

מכלוא תה 1963

סירופ ורדים (הדבר האמיתי)

עם מלבי, שמנת, גלידה, יוגורט ולהכנת משקה קר

תודה על ההקשבה!

יובל קוצר, קיבוץ כפר הרוב - 054-4778657

ריבת עלי-וורדים
500 גר' עלי-הכותרת של וורדים — 750 גר' סוכר —
מעט יותר מ-1 כוס מים — מיץ מ- $\frac{1}{2}$ לימון.

ריבת עלי-וורדים יפה מאד למראה ולה טעם וניחוח עזים ומיוחדים. יש לאכול ממנה רק כמות קטנה בכל פעם — על בייסקוויטים עם תה בנוסח היווני והרוסי הישן, או אפילו כשלעצמה, כממתק מעודן (בכפית).

הוורדים המתאימים ביותר להכנת ריבה זו הם אלה הריחניים, דקי-העלים. ובכן, מי שיש בידו כמות מספקת של וורדים לשם הפקת מספר עלי-הכותרת הדרוש, ינסה ידו בהכנת מתכון מעניין זה.

מסירים את עלי-הכותרת של וורדים פורחים ומקצצים את בסיסם הלבן. חותכים את העלים לחתיכות שונות-צורה (לא קטנות מדי), נותנים בקערה ומערבבים עם מחצית כמות הסוכר. מכסים ומעמידים למשך 48 שעות; העלים יכהו והריח יהיה מדהים. ממיסים את מותר הסוכר במים ובמיץ-הלימון, מבלי להרתיח, ואחר בוחשים פנימה את עלי-הכותרת ומביאים לידי רתיחה. מבשלים על אש קטנה עד שהריבה מסמיכה — משך 20—15 דקות. יוצקים ומכסים.

הכמות המוגמרת: כ-1 ק"ג.

